

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:

Pe an 18 cor. $\frac{1}{2}$ an
9 cor. $\frac{1}{4}$ 4-50 fil.

□ □

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane
 $\frac{1}{2}$ an 12 cor. $\frac{1}{4}$ an
6 coroane.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.

□ □

Tot ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirii”
în Blaj.**Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.**

Avem lipsă de revizori școlari.

În numărul dela 25 Octomvrie a. c. al «Unirii» s'a arătat lipsa cea mare de învățători români, cauzele ei, și s'au arătat și mijloacele, cu ajutorul cărora s'ar putea cât de cât îndrepta lucrurile.

De astădată voim să aducem și motivele, amintite numai în treacăt în articolul de atunci. Să arătăm de ce credem noi, că înființarea și sistemizarea a câte unui post de revizor școlar specialist, pentru fiecare dieceză, e una din cele mai importante, am putea zice cea mai actuală chestiune, pentru școlile române din provincia Mitropolitană gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș.

Mai întâi să trecem în revistă, să vedem câte revizorate și organe de control a pus guvernul țării asupra școlilor noastre. Să observăm activitatea unilaterală a acestora, influința lor asupra învățătorilor și asupra învățământului din școlile noastre primare, și vom înțelege cu toții, cel puțin acum în ora 11, însemnătatea și necețitatea sistemizării posturilor de revizori școlari români.

Guvernul a numit câte un revizor specialist pentru fiecare institut pedagogic confesional.

Aceștia, — pe lângă inspectorii școlari regești, — vor avea speciala datorie să inspecționeze mersul învățământului în preparandiile românești.

În fiecare municipiu e câte un inspector școlar regesc, cu câte 1—2 ajutoți de inspectorii. Urmează apoi o serie de revizori școlari mai mici (iskola látogatok), numiți dintre învățătorii dela școlile statului; notarii cercuali, primpretorii ș. a., cari toți au dreptul de a controla școala românească și pe învățătorii români.

Să ascultăm numai mărturisirile și plângerile directorilor școlari, a preo-

ților și învățătorilor noștri, și ne vom convinge cu ce gând și cu câtă aroganță pășesc peste pragul școlii românești, — zidite și întreținute din munca și jertfa însemnată a comunelor noastre bisericești, — mulți dintre acești revizori. Cum fără să anunțe sau să aștepte sosirea directorului școlii, încep să întrebe în limba maghiară, din toate obiectele, pe elevii suprinși de pășirea dlui străin. Cei mai mulți nu țin samă nici de regulamente nici de planul de învățământ, aprobat de Ordinariat și de Minister. Elevii nu pot răspunde, de unde apoi urmează un proces disciplinar contra învățătorului, pentru puținul spor în limba maghiară.

Frica de astfel de controlă și inspecție, care de loc nu servește cauza adevăratului învățământ, face pe învățătorii mai slabi de inger, — contra planului de învățământ și a orarului general, — să se ocupe mai mult și mai intensiv numai cu limba maghiară, în detrimentul învățământului general și adevărat.

Scopul școlii primare e să deie elevilor dela 6—12 ani din toate obiectele de învățământ cunoștințe elementare generale, de cari au nevoie în viața practică.

Învățătorii noștri sunt siliți, să se abată dela scopul adevărat al școlii primare, numai pentru ca să scape de procesul disciplinar. Tot timpul îl petrec cu instrucția în limba maghiară și așa elevii când termină cursul primar, în cele mai multe comune, n'au nici cele mai elementare cunoștințe. Au perdut 6 ani deajaba. Peste vacanță uită, ce-au învățat, fiindcă în comunele curat românești — limba maghiară o aude numai în școală.

Noi, cari cunoaștem năcazurile învățătorilor noștri din propria intuiție, susținem că e păcat mare, să lăsăm pe învățătorii noștri sub inspecția necontrolată a revizorilor străini de limba și legea noastră românească.

E greșită părerea acelora, car cred, că noi cari insistăm pentru sistemizarea posturilor de revizori școlari specialiști, de limba și legea noastră, — așa după cum sunt de mult în diecezele gr. orientale române, ba chiar și în cele romano-catolice din Ungaria, — dorim și voim să scoatem pe învățătorii sau cantor-învățătorii români de sub jurisdicțiunea bisericii noastre românești. Pentru că noi știm, că biserica noastră națională în toate timpurile a fost, este și azi, și trebuie să rămână și în viitor mama școlilor românești, leagănul culturii poporului român. Noi dorim și voim să ne apărăm, până când încă nu-i prea târziu, școala românească de prea marea influență străină, care tinde să slăbească, să rumpă legătura naturală, ce de veacuri există între biserica și școala românească.

După organizația noastră bisericească și școlară avem ce e drept: inspectorii școlari arhidiecezani și diecezani; avem inspectorii școlari districtuali; avem directorii școlari și în fiecare senat școlar-parohial câte un așa numit inspector școlar (econom). Fără să supărăm pe cineva trebuie să recunoaștem, că puțini dintre aceștia cunosc mersul și mijloacele învățământului primar. Canonicii, protopopii, preoții sunt inspectorii sau directorii școlari în puterea demnității sau funcțiunii lor. Fiecare își are agendele sale principale, — precizate în canoane și în regulamente, — cari sunt împreunate cu mare răspundere și multă osteneală.

Pentru aceea în cele mai multe cazuri chestiile școlare le sunt sau numai o sarcină sau un lucru secundar. De multe ori le lipsește și timpul fizic și așa nu pot să-și împlinescă nici datoriile înșirate în »Regulamentul pentru organizarea învățământului în școlile primare«; adică să inspecționeze cel puțin de două-ori la an școlile din arhidieceză, din dieceză, sau din districtul lor.

Preoții în mare parte nu pot să țină nici orele de religie, prescrise și în canoanele bisericii noastre naționale. Nu pot să inspecteze școala în conformitate cu datoria impusă lor, prin titlul de directori școlari. Dovadă ne sunt registrele de inspecție a școlilor primare.

Pe scurt, nici unul dintre funcționarii nostri bisericești nu-și pot face datoria, așa dupăcum ar aștepta interesele școlii românești și bunul mers al învățământului primar. Fiecare își are agendele sale principale, cari îl preocupă, și cari la dreptul vorbind, îi dau pâinea cea de toate zilele.

Și ce urmează din toate acestea: școlile noastre și învățătorii români sunt lăsați numai în grija inspectorului și a revizorilor școlari numiți de către guvern. Aceștia, ce e drept, își fac datoria: inspectează și controlează școlile românești, dar numai din punctul lor de vedere, de multeori unilateral.

Învățătorii nostri în munca lor dublă și grea, pentru că servesc la doi domni, au nevoie de încurajare, de ajutor binevoitor; iar unii trebuie îndreptați, dojeniți, muștrați cu frățescă bunăvoință. În chipul acesta trebuie să ne strângem rândurile învățătorilor nostri până când li mai avem, până când nu-i încă prea târziu.

Nu-i de ajuns să intri pe neștiute în clasă și să te bucuri, că vezi pe

învățătorul școlii puțin surprins de această vizită neașteptată.

Revizorul nostru trebuie să stea de vorbă cu învățătorii noștri, să discute sistematic și cât mai intențiv chestiunile școlii românești. Împreună vor afla și vor folosi toate mijloacele necesari la îndreptarea și promovarea învățământului primar.

Chestiile școlare azi sunt multe, delicate, grele și de mare importanță. Pentru aceea reclamă o muncă încordată, și multă pricepere; reclamă conlucrarea unor bărbați specialiști, cari cunosc viața și nevoile școlii primare românești, cari cu trup cu suflet să fie pentru luminarea popoului român prin școală.

Revizorii școlari specialiști în toate chestiunile școlare vor fi de ajutor inspectorilor școlari arhidiecezani și diecezani, inspectorilor districtuali și senatelor școlare parohiale, școlii și învățătorilor nostri. În bună înțelegere cu acești factori bisericești-școlari revizorii nostri școlari vor munci cu folos în ogorul culturii popoului român.

Nu voim să scoatem școala și pe învățătorii nostri de sub jurisdicțiunea bisericească, ci din contră dorim ca prin școala românească, prin o creștere religioasă morală a tinerei generații, să cimentăm, să întărim tot mai mult fundamentul bisericii noastre naționale. Pentru că dacă perdem

școlile românești, vom pierde și biserica noastră națională. Turma credincioasă se va risipi pe încetul.

Pentru acestea cerem cu insistență sistemizarea posturilor de revizori școlari, de limba și legea noastră românească, cari între marginile legii să grijească ca toți cei chemați să-și facă datoria către școală, biserică și patria mamă.

Pacea dela Sănmărtin. Își poate origine închipui spaima, care a cuprins redacția noastră, la cetirea comunicatului de mai sus. A învins așa dară diplomația austro-ungară, a biruit lumea întreagă. Pacea dela București a fost supusă revizuirii cerute, de Bulgari, și pace nouă s'a pus adâncă și trainică — la Sănmărtin. Cetim ca o repezeală de fulger la numele subliniate — *Dr. Aurel Vlad*, răsuflăm mai ușor, căci am avut și noi un reprezentant la masa Europei, apoi *Dr. Căluț* și mulți alți domni din Sănmărtin, tot nume cunoscute din celebra localitate.

La cea dintâi ustrăfulgerare a ochiului, ne gândeam la un act de curtuosie de o extremă importanță, manifestat de plenipotențiatii puterilor și arătat cu deplină largitudine și reprezentanților popoului nostru. Când la urmă vorba e de o altă pace, ce se încheie de regulă în viața casnică între femeie și bărbat, la intervale și după trebuință. Par'că am mai cetit undeva de o pace analogă, de pacea dela Făgăraș. În Făgăraș „divergențele de păreri” cum s'ar zice, s'au invitat mai întâiu în tabăra femeilor conducătorilor popoului român, încăerarea bărbaților a urmat numai ca un eflux natural al acestui substrat. Pacea a putut fi apoi restaurată numai la intervenția diplo-

FOIȚA.

Făt-Frumos din aer.

de Leontina Ciura.

(Continuare)

Intr'un târziu adormi, cu sufletul vrăjit de frumuseța zinei și de împărăția ei, unde stelele stau de vorbă cu razele de soare, și sunt veșnic zori de primăvară. Avu un vis ciudat. I-se părea, că a încălecat pe o pajură mare. Apoi prinseră a zbură, ca gândul, luptându-se cu Vântoasele, cu viforele cele mai sălbătice, pământul rămânea sub ei departe, ca un punct de cerneală, iar ei zburau tot mai sus, până ce ajunseră în împărăția cea necuprinsă a zinei.

De aci până colo, de colo până aci, nu era alteeva decât flori și steluțe presărate. După mult mers și lungă călătorie, Făt-Frumos văzu undeva și mai departe ceva alb,

prin roseața ceriului, de-ți lua vederile.

Acolo era palatul zinei, cu turnurile înalte și păreți ca spuma laptelui, cu luciri de steluțe ce împodobeau zăbrelele. Intr'un vârf de turn, luna sta pe un tron înalt, luminând necuprinsul cu o lumină nice mare nici mică, așa cum e în zori de zi, când bolta ceriului începe a se roși. În fereastra dinspre răsărit se ivi capul gingaș al zinei, cu părul ei ca firicelele de aur, ce-i atârna moale și undulat, ca valurile unui râu mare, peste zidul ca spuma laptelui, atingând pământul. Și ce pământ era? din lut nu era, și totuși iarba cea mătăsoasă, florile cele mai alese se hrăneau din el. Când îl văzu pe Făt-Frumos, întinse brațele spre el, dornică de îmbrățișarea lui.

În clipa aceasta, afară se făcu un freamăt mare, vântul șuera a pustiu pe sub streșini, o bubuitură de tunet cutremură ferestrele și casa, unde Făt-Frumos visa cel mai frumos vis. Cu ochii de jumătate

trezi, vedea par'că cum mândrul palat se cutropi, iar capul mândrei zine se ascunse speriat printre nouri uriași.

Când s'a deșteptat deabinele, trăsnetele urmau unul după altul cu bubuituri puternice, nouri mari și grei să lăsau până aproape de pământ, întunecând zarea, așa cu Făt-Frumos nu mai vedea nimic. Numai în sufletul lui se făcu o licărire de lumină, ce-i împlă fața de o veselie senină. O hotărîre tare să înfiripă în mintea lui, toată ființa i-se umplu de o voință nestrămutată.

A doua zi des de dimineață, tot cu gândul la zina cea frumoasă cu ochi ce vrăjesc, și la împărăția pe care i-o arătase ea, prinse a aduna bucăți de oțel, cuie, șuruburi de fier, le topi în foc, începu a bate cu ciocanul, până făuri din ele o pasăre, întocmai după cum o văzu în vis. Când fu pe jumătate gata, își aduse aminte, că într'un unghiuleț de ladă, avea o pânză țesută de mama lui, pe care i-a dat-o pe când era mic, anume, că e vrăjită. Cine o

mației Europei. Urmările binecuvântate ale acestei împăcări a conducătorilor români Făgărășeni și a consoartelor lor, se văd în rezultatele strălucite ale alegerilor congregaționale, când nici bărbați de încredere nu s'au putut recivi din marea și puternică împăcarea tabără românească. La Sănmartin, cu degrabă să ne puneți pe jar dacă știm de ce s'au învrăjbit domnii noștri? Dar la tot cazul, că dintr'un lucru „microscopic”. Dacă ne aducem bine aminte, parecă un membru al clubului comitatens român a strănutat prea tare într'una din ședințele comitetului.

Ei, că așa suntem noi cu organizațiile noastre pretotindenea. Lipsa unei orientări generale, a rezonului convenit și a unei înțelepte prevederi stăpânește întreaga viața noastră publică. În toate chestiile mari te adulmecă și ispitește interesul particular al cutăruia, inconștiența celuiialt, invidia unui al treilea, cari la momentul dat zădărnicesc orice acțiune puternică, conștientă și bărbătească. La noi fiecare e conducător, dictator chiar, care îndată ce nu i-a fost satisfăcută ambiția personală, e capabil să se pună împotriva tuturor și să desconsidere măsurile luate de obște, pentru apărarea intereselor sale.

Nu e mirare apoi, că suntem atât de prăpădiți și slabi. O vorbă spusă mai la înțeles, un adevăr susținut, un vițiu sbiciuit împrăstie la moment clubul în cele patru vânturi. Pereat mundus. Mai bine să se prăpădească lumea, decât să se supună românul. Cum a și zis fratele Ion Agărbicean în magistralul prim din Românul? Nu Nan și Bran e de a se invinui, că ne merge prost, ci lipsa unei adevărate și temeinice culturi.

Correspondențe.

Chestia ornatei sacre.

(Continuare și fine.)

Bine să fie înțeles, că prin cele de mai sus nu tăgăduesc, că s'a furișat și la poporul nostru luxul, spuu numai, că în țesături nu se manifestează Sufletul, cari zile și nopți întregi să frământă să aște la războiul frumosul, desăvârșitul, e suflet sănătos, neatins de curentul bolnăvicios a luxului.

Risipa se face airea. Pe o cărpă de mătăasă — în cele mai multe cazuri de o calitate proastă — să aruncă, curat să svârli câte 8—10 coroane, ca în vreme scurtă să fie tăiată în bucăți la împăturătură. Tot așa la încălțăminte, la șurtă, la cămașe, care nu înțeleg de ce-i neapărat de lipsă să fie de giolgiu, și pentru ce nu s'ar putea coasă frumoasele motive, cari împodobesc mânecile de pânză țesută frumos și subțire, cum era mai de mult și cum se văd mai rar și azi, la nevestele mai în vrâstă.

Repet dar — după această digresiune — că e caracteristică dragostea țărâncii noastre de război, și din aceasta dragoste îmi esplic eu neastâmpărul cu care femeile Frăției Tale stăruiesc — cum spui în scrisoarea amintită — să începeți odată cu țesutul hainei bisericești.

Dar cu tot neastâmpărul de care sunt stăpânite femeile din Micloslaca și pe semne în măsură mai mare și preotul lor, eu te rog să nu grăbiți cu începutul. Mai stăruie odată la conducerea Atelierului de ornate sacre din Blaj — (și eu mă rog să fie socotite și acestea rânduri ca o stăruință) de unde ai putea procura în condițiuni mai favorabile

păr de cămilă și fir de aur de calitate mai bună, căci precum să vede din modelul, ce ți-l spedez cu posta de azi, la haina noastră am folosit bumbac, dar calitatea aceasta fiind foarte ordinară, face ca haina să fie foarte grea, lucru pe care vara abia-l poți suporta. Firul de aur al nostru — după cum să vede ușor — e de hârtie la mijloc, și numai învâlișul e fir, iar acest învâliș să destramă, lăsând să se vadă hârtia. Cu toată graba ce aveți vă rog să așteptați până vă sosesc îndrumările dela Atelierul de ornate, de unde vă va indica și mărimea spatei sau lățimea țesăturii, ca fiind această potrivită; la croitul hainei să nu se lapede multă materie, că dacă vă puneți atâtă strădanie și chieltuială să aveți ceva bun, frumos și trainic! Și aceasta cu atât mai vârtos, că am firma credință că văzând preoții din jur haina vor stărui și ei să se țese la biserica lor, așa încât să apucăm de acum pe cale bună și să nu facem spese zădărnice, câtă vreme chiar de acestea vrem să mântuim poporul.

Cât de frumos ar fi, ca încetul pe încetul, să putem introduce în biserica noastră arta femeii române mai ales acum când pe alocurea începe a nu i-se mai da cuvenita însemnătate, în industria casnică, războiului. Și — aceasta cred suntem datori noi preoții prin stăruința noastră s'o facem.

Ce ambiție nobilă și-ar putea face în special teologii din seminarul arhidiecezan stăruind pentru introducerea acestor țesături în biserică. Când am văzut în seminarul teologic haina noastră dusă la croit mai mulți teologi întrebau că nu și-ar putea comanda pe bani haine de lector țesute de femeile dela noi. Dar chiar aici reșede farmecul, ca fiecare să aibă în biserica sa lucrul mânilor sale.

Prin avântul tineresc, prin dorul de

stăpânește, pe acela fulgerul nu-l ajunge, vântul nu-l pătrunde, soarele nu-l arde și ploaia nu-l atinge.

Din această pânză fermecată, făcu pasărei două aripi mari și întinse, așa după cum avea pasărea măiastră.

Cât a lucrat Făt-Frumos la ea, nu se poate ști, dar a lucrat cu mintea lui luminată, cu voință mare, și cu dorul inimii ce-l ajungea, decăteori privea spre împărăția largă a văzduhului.

Câte odată i-se părea, ca pasărea, la care lucra cu atâtă dragoste, avea inimă din inima lui, minte din mintea lui, și că chemarea care îl stăpânea pe el, o înțelegea și ea, atunci o netezea cu dragoste pe aripi, pe cap, și îi șoptea cuvite de încurajare.

Când fu gata cu totul, după ce îi prinse și aripile cu firicele de fier subțire, să uita la ea cu atâtă pătrundere, că simți cum o particică din sufletul lui, străbătu corpul uriaș al pasărei, care se însufleți de suflarea lui. Și atunci, ca prin

minune, pasărea prinse a grăi în cuvinte, ce sbârâiau cu putere, de se auzia în depărtări...

„Incalecă pe mine — zicea ea — și te duc, unde te chiamă inima”. Când auzi Făt-Frumos vorba aceasta, sări voinicește în spatele minunii. „Să mă duci — zise el — în împărăția văzduhului, pânăce vom da de palatul Crăiesei”.

Nu găta bine vorba, pasărea prinse a sforăi pe nări, aruncând schinte de foc.

„Să te ții bine stăpâne — grăi ea — că avem cale lungă și grea de făcut”.

Atunci feciorul se simți mai puternic la braț și mai voinic la inimă, se prinse bine de spatele minunii și prinseră a sbura ca vântul, ca gândul, ca dorul și ca blăstămul. Când ajunseră deasupra nourilor, un vânt puternic le suflă în față, de se părea, că acum-acum îi isbește la pământ. „Să n'ai teamă — zicea pasărea — acestea sunt Vântoasele, cari se iau la întrecere cu noi”.

Și sburau tot mai sus, tot mai sus, până ce pământul nu se mai vedea sub ei, numai cât un fir de piper.

Când erau la înălțimea, unde nice privire de om pământean n'a străbătut, nice pasăre sburătoare n'a atins-o, deodată se făcu un luminis cu picuri de curcubeu, mii și mii de stelute pluteau prin aer, și din învălmășeala de lumini orbitoare, chipul Crăiesei se desprinse, mândru și gingaș, făcând semne de chemare.

Crăiasa plutea înaintea lor, într'o legănare ușoară, cum se leagănă frunzele de adierea zefirului, arătându-le calea spre palatul ei. Cât merseră așa nu se poate ști, dar deodată în fundul zărei se iviră părății unui palat luminos în mii și de culori, de ți-se părea că e un curcubeu uriaș. Nu putea fi nice soarele departe, căci părății erau scâlțați în razele lui așa, încât nu puteai privi la el cu ochi pământeni. Când fură aproape de el, făcu semn să se oprească.

(Va urma.)

muncă ce caracterizează peste tot tinerimea și în special pe leviți acestui seminar s'ar putea face mult. Fiecare tinăr în vremea vacanțelor stăruind cu farmecul tinereții ar putea pune la cale sora sau alte rudeni să înceapă lucrul. Sulevată odată idea în silă să mai dă uitării, că țărâna noastră ca peste tot femeia e dornică de ceva nou și ne mai văzut și mereu să informeze, întreabă și stăruie, cum spui de femeile dela Frăția Ta, că doresc cu neastimpăr să începeți lucrul.

Să fie numai inițiatori însuflețiți și stăruitori, ca țărâna noastră nesmintit e la locul ei. Ce privește țesutul din model oricare țesătoare va observa, că: urzeala e bumbac alb de Nr. 10, băteala bumbac de mătăasă cu ghiem, urzit, învâlit și năvădit — firu și dinte de spată, — ca de regulă la țesătură în 2 ițe în spată de 16 păpuși.

Ce privește motivele decorative sunt pene cu 6 și 8 picioare cum le numesc pe la noi — dela cari însă puteți face abateri după plac. Și ca să rămâneți în stil românesc alegeți motive din albumul Dăoarei Cosma, dacă puteți ajunge la el, sau dacă aveți colecțiunea „Luceafărului“ din anii trecuți acolo încă aflați felurite motive românești.

În urmă, dorindu-ți succes — și mulți imitatori, Te salut.

A. Marcu,
preot în Dumitra.

Nușfalăul Becleanului.

Nov. 1913.

Rânduit mi-a fost de Dumnezeu să conduc pe cărarea mântuirii sufletești și a fericirii pământești de 28 ani parohia Nușfalăul Becleanului cu 38 familii băștinașe românești — ce-i mai mulți sunt ramificații — numărând azi 418 suflete, ce se susțin prin economia de pe 38 moșioare, căci în aceasta comună se mai află 3 confesiuni cu 2 biserici și-o sinagogă, iară pe hotarul comunei 6 moșii mari domnești, între cari una și a fostului prim-ministru de pe vremuri Bánffy, care a ridicat în sat o puternică școală de stat cu două puteri didactice.

Dau se afla ceva din trecutul elementului românesc de aci: tradițiunile și istoria lui, și nu află nimic. Deschid matriculele și află, că acelea să scriu din a. 1812 prin preoții locali până la anul 1866. Aprilie 2. De atunci până la dispunerea subscrierului — cu întrerupere de câteva luni — parohia a fost administrată de preoții vecini.

Imi fac superedificate și ard. Imi fac a doua-oară și rămân, și apoi mi-am propus să fac biserică, cea veche fiind de lut și pe deal.

Altcum dorul de a se scobori biserică românească din deal la șes în sat și a se face încăpătoare pentru întreagă populațiunea satului am observat, că există în inima tuturor așa zișilor „urbarialiști“ fără deosebire de limbă și confesiune. Acest dor l-au și manifestat prin aceea, că cu toții ne-au donat pentru biserică 34½ jugh., care s'a vândut cu 6655 cor. 50 fil. De aci însus cam până la 20 000 cor. cât ne costă biserică s'au suplinit din ofertele benevole a credincioșilor mei făcute cu ani înainte — feriți astfel de repartiție și de nimicirea micilor capitale bisericesti. În chipul acesta

s'a ridicat în mijlocul comunei lângă drumul țării din piatră și cărămidă acoperită cu tînchea biserica românească cu nimic inferioară bisericilor celorlalte două confesiuni dominante și superioare sinagogii.

S'a binecuvântat această biserică în 9 Nov. st. n. prin delegatul episcopesc Rds. dr. Petru Fabian, canonic capitular, carele a sosit la gara Becleanului încă Sâmbătă în 8 Nov. unde a fost primit de protopopul tractului Ion Bulbuc, de preoțimea tractuală și subscrierul cu un cuvânt de bun sosit. În apropierea Nușfalăului credincioșii din sat, și o grupă de Teleceni cu călăreții, lor i-au ieșit spre întâmpinare cu procesiune cu prapori și cântări iară la intrarea în sat s'au tras campanele la toate bisericile. Dela valea Meleşului, ce strătaie valea în două până în ușa căsii parohiale, stradele le-a împodobit poporul cu crengi verzi de brad iară la intrarea în biserică și în curtea parohială două porți triumfale din stâlpari verzi de brad, bărbânoc și flori naturale la biserică cu inscripția: „Binecuvântă Stăpâne“ la curtea parohială: „Bine ați venit“.

Până la intrarea în casa parohială delegatul episcopesc a făcut vizită scurtă preoților Greg Pușcar, Beclean, Pompeiu Făgărășan, Iulian Chita. Rusul inf. și Ion Nagy, Rusul superior. În dreptul bisericii nouă și la intrarea în casa parohială mulțimea l-a primit cu aclamări de: „Să trăiască“.

După sosire seara s'a cetit paraclisul în biserică cea nouă și apoi delegatul cu preoții au ascultat mărturisirile credincioșilor.

Duminecă dim. la 8 ore s'au început actul binecuvântării în fața unei imense mulțimi de oameni, din localitate și satele vecine, deși peste noapte se pornise ploaie și un vânt de să răstoarne pământul. Ziua binecuvântării însă a fost senină și frumoasă.

Pontificând delegatul, misa solemnă au săvârșit-o următorii preoți: Ioan Bulbuc, prot. tractual și fiul Octavian, Minthiul-român; Mihail Baciuc, Feleac; George Manciu, Tăure; Pompeiu Făgărășan, Beclean; Augustin Chereșteș, Beud; Iulian Chita, Rus; Teofil Bocoș, Enciu; Ion Rebrean, Săsarm; Grigore Rus, Odorheiu; Ilie Blaga, Chet; Ion Nagy, Rusul de sus; Pavel Salvan, Ciaba; Teodor Nichi, Zimbor și preotul local. La misă s'au cuminecat toți preoții, iar rezponzoriile le-au dat tinerimea satului; cherucicul, cuvinesse și priceasna le-au cântat solistul Emil Rebrean, stud. abs. de Năsăud, care mult s'a ostenit și la lucrările noastre ne-a fost de toată îndemână.

Atât sara la Paraclis, cât și după Evanghelie la misa solemnă, delegatul eppesc a ținut două predici foarte edificatoare pentru popor. După s. misă Sfinția Sa a făcut vizita la onorațiilor din comună și la coratorii raționanți și controlor. După vizite bauchet într'un castel profesc din localitate, vecerne și apoi sara cină comună la preotul local, după care a urmat petrecere în localitatea banchetului până în zori de ziua.

Dragostea ce-a arătat-o poporul meu Magnificului Domn delegat episcopesc Dr. Petru Fabian și prin dânsul bunul nostru Părinte Episcop, Vasile Hossu, ne-a răsplătit-o împărțându-ne binecuvântarea arhierască și donându-ne competența ce e are conf. statutelor dieceane de 200 coroane pentru acoperirea speselor iconostasului.

S'a dus în sunetul campanelor dela

toate bisericile rămânând în urmă-i porțile triumfale, cari se vor șterge cu vremea, dar numele lui Petru Fabianu nu se va șterge din inima credincioșilor mei, ei va rămânea legendar alături cu al Vlădicului Vasile, căci ne-au dovedit, că nu suntem nebăgați în seamă, deși puțini și nelnsămnați și prin atențiunea Lor ne-au dat vieată, chiar atunci, când lumea ne credea stânși de puternica vâltoare a străinismului, unde soartea ne-a pus să trăim deși simpli dar totuș cu credință în biserică românească.

Ioan H. Boteanu, paroh.

Reviste.

Ferdinand fără țară. Traia, pe vremuri, un „Ioan fără țară“, și acum ne pomenim și cu un Ferdinand *idem*.

E fostul ofițer de cavalerie Ferdinand de Couburg, prințul de mai târziu al Bulgariei, care a reușit a-și ridica țara, cu o uimitoare repeziciune. În scurtă vreme, s'a încoronat de rege, apoi de țar, și printr'un gest de Caesar, era cât pe aci, să alcătuiască, din țara vasaală a Turciei de acum treizeci și câțiva de ani — o mare putere, cu menirea de a conduce frânele eghemoniei balcanice.

Temeliile imperiului otoman european începeau să se clătine tot mai mult, ales după invadarea Italiei în Tripolitania. Țarul Ferdinand a înțeles și el solia măreață: „acum ori nici odată“. S'a înjghebat o alianță la repezeală între Bulgaria, Serbia, Grecia și Muntenegru — statele creștine din Balcani — un fel de cruciată modernă și lumea privea extaziată la svârcolirile acestor țerișoare mici, ce încearcă să scuture jugul de veacuri al păgânului.

A fost un gest eroic acesta, și lumea diplomatică și-a retractat frumoșel hotăririle solemne, privitoare la „status quo“, lăsând mână liberă eroilor dela Kirkilisse și Lüleburgas.

Semiluna europeană era răpusă.

Și atunci, când lumea privia cu simpatie și admirație la eroismul unui neam, ce-și cere cu insistență drepturile lui de espanziune, Ferdinand țarul, și-a pierdut sărita. N'a mai ținut cont de legăturile de tovrășie cu aliații de ieri alaltă-eri și, în visul lui grandoman, s'a crezut un al doilea Napoleon. În butul sfaturilor emanate dela căpeteniile lui strategice, a comandat asalt împotriva Sărbilor și a Grecilor, cu

gândul să rămână singur stăpân peste partea cea mai mare a teritorului cucerit.

Și-a uitat și de binevenita neutralitate a României, și de justele ei pretenții, asigurate prin tratatul din Berlin — și la conferința din Petersburg, Danew a vorbit de sus, oferind României „de pomană“ *Silistra*, dar și aceasta măsurată cu cotul.

România și-a făcut singură dreptate, oferindu-i Bulgariei și o încercare de spade.

Soartea războiului s'a hotărât prin intervenția energică a României, și țarul Ferdinand, rămas singur și biruit și-a dat seama, cât de fatală i-a fost prietinia genialului diplomat Berchtold. Austro-Ungaria nu doria cu nici un preț o Sârbie mare, la spate, și pentru acest scop, s'a aliat cu Bulgaria, uitându-și de legămintele, ce le avea față de aliata ei: România. Genialele combinații ale contelui Berchtold s'au dovedit de foarte primitive, și cu ele s'au prăbușit și visurile de mărire ale Bulgariei. România a ieșit biruitoare și pacea s'a încheiat la București, readucând grandomania bulgară în cadrele, ce-i competau.

A urmat reacțiunea.

Bulgaria, după biruințele ei, și după jertfele ce le-a adus, a rămas mai redusă de cum era după întâiul războiu balcanic, pierzând, în aceeași vreme, și simpatiile lumii întregi. Se semnalau în jurnale neîndestulirile din Sofia, revolta poporului împotriva aceluia, care a provocat acest dezastru fatal.

Trebuia o victimă, ca să ispășească aceste ireparabile pierderi. La început urgia părea, că are să se descarce împotriva lui Danew, dar el a reușit să se desculpe, aruncând toată vina asupra țarului Ferdinand. Și iată-l pe gloriosul biruitor dela Lüleburgas, colindând dela Ana la Caiafa, dela Viena al Schönbrunn dela Schönbrunn la Viena, căciulindu-se înaintea tuturor pentru a-și asigura un sprijin și a-se putea reîntoarce astfel în țara răsvrătită.

Se vorbește despre abdicarea lui, dar nu e sigur, că aceasta ar putea mulcomi pe deplin agitația, ce zguduie Bulgaria.

Știrile cele mai nouă ne asigură, că țarul Ferdinand se va înapoi la Sofia și că svonurile despre abdicarea lui ar fi exagerate.

Fie și așa! Țarul Ferdinand să

se înapoeze sănătos acasă, dar după peripețiile prin cari a trecut, să-și bage mințile în cap și să-și vadă de afaceri — va fi având destule de aranjat — fără a se mai pierde în visuri utopiste, cari îl pot costa, foarte ușor, tronul și chiar viața.

Diverse.

Statuie pentru 4 episcopi catolici în Timișoara. În Timișoara s'a luat hotărârea, că deodată cu facerea unui nou pod episcopesc, la amândouă părțile podului să se așeze statuile alor 4 foști episcopi ai Cianaadului. Spre scopul acesta primatele Csernoeh a dăruit suma de 10 000 cor. Afară de contribuția familiei fostului episcop Lonovici de 12 mii coroane, ceialți bani vor fi dați parte din fondurile orașului, pentru cari foștii episcopi au avut deosebite merite, parte din colecta ce se va iniția în dieceza Cianaadului.

Statuile vor fi sculptate din marmură și vor costa cam 48 mii coroane reprezentând pe foștii episcopi ai diecezei Cianaadului: Szent Gellért, Iosif Lonovici, Alexandru Desseroffy și Iosif Köszeghy.

Sosirea Suveranilor în Capitală. Cetim în „Seara“: În vederea sosirii MM. LL. în Capitală, străzile principale precum și gara, au fost încă de ieri dimineață, frumos pavozate cu drapele tricolore.

Suveranii își anunțaseră sosirea pentru ora 5 d. a.

La această oră, se aflau la gara de Nord, așteptând sosirea trenului regal, următoarele persoane oficiale:

I. P. S. S. Mitropolitul Primat Canon Arămescu; dnii miniștri Al. Marghișoman, C. Arion, Take Ionescu, M. Cantacuzino, C. Disescu, Al. Bădărău, N. Xenopol și general Hârjeu; doamnele Mavrogheni, C. Disescu și C. Arion, d. I. Kalinderu, generalii Crăiniceanu și Sococ; dnii aghiotanți regali col. Baranga și lt.-col. Angelescu și Costescu, D. Mareș directorul serviciului de mișcare al c. f. r., col. Moruzi prefectul Capitalei, Mișu Cantuniari, directorul poliției și I. Rafael inspector șef al siguranței, căpitan Filitis și căp. Hârjeu aghiotanți generalilor Hârjeu și Crăiniceanu etc.

Peronul gării era ocupat de un public numeros care aștepta de asemenea sosirea Suveranilor.

Un pluton de jandarmi sub comanda dlor căp. Cezar Ionescu, comandantul companiei și lt. Zamfirescu, mențineau ordinea.

La sosirea trenului regal în gară publicul a izbucnit în sgomotoase urale.

MM. LL. au descins din vagonul regal, fiind primiți la scară de către toate persoanele oficiale, cu care MM. LL. s'au salutat.

Dnele C. Arion și C. Disescu au oferit Suveranei frumoase buchete de flori.

Împreună cu Suveranii au sosit în Capitală și dnele Bengescu și Poenariu, doamne de onoare, general Mavrocordat, mareșalul Curtii, col. Grațoski aghiotant regal, dr. Mamulea, Luca Elefterescu prefectul de Prahova și I. Panaitescu, directorul Siguranței generale a statului.

Suveranii, după ce au salutat persoanele de față, au intrat în salonul regal, unde s'au întreținut cu fiecare în parte.

După un sfert de oră, MM. LL. au plecat cu automobilul regal, la Palat.

Pe tot parcursul Suveranii au fost călduros salutați de publicul numeros de pe străzi.

La Palatul regal, garda a dat onorurile iar muzica a intonat imnul regal.

O linie ferată nouă, care nu se va face. Magistratul orașului Cluj, a cerut ministrului de comerț se construiască o linie ferată nouă prin Cluj—Apahida—Reghin—Toplița spre pasul Tulgheșului, prin care s'ar face posibilă comunicația directă a Ungariei cu Odessa.

Ministrul de comerț în răspunsul dat zice, că guvernul nu poate înființa noua linie de drum ferat, deoarece nu are bani și afară de ocea, Ungaria nu are cătră Odessa nici un interes comercial.

„Atelierul de țesături și cusături românești“ din Orăștie (Szászváros) dă împrumut: pentru serate și baluri: porturi femești: de Orăștie, Pădureancă și Tulgheș, pentru taxa de folosință a costumului cor. 10. — plus speșele de porto. Costume de Călușeri pentru taxa de folosință a unui costum cor. 5. — plus speșele de porto. Să află de vânzare tot felul de covoare alese, covorașe pentru pat, fețe de pernă cusute, șorturi alese, ștergere de culme, desăgei, rame de fotografie, fugătoare, străicuțe, pompedoure alese în fir, patrafire, cusături pentru bluze și rochițe de copii, costume complete de Tulgheș, costume complete port de Orăștie, costume complete port de Pădureancă. Primește tot felul de comande.

Mulțămită. Pentru biblioteca școlară din Dumbrău au mai intrat donațiuni în bani și cărți dela următoarele doamne și domni: Gheorghe Reznovan, măestru văpsitor. Dr. Eugen Mețianu, protofișcal comitatens. Moise Ciuta, privatier. Dr. Voicu Nițescu, avocat. Moise Brumboiu, protopop. Gavril Mușlea, învățător-diacon. Gheorghe Chelariu diriginte de școală. Doamna prof. Tincuța Bogdan. Dr. Horia Petrea Petrescu, secretar al S. T. R.

Primească marinimoșii donatori sincerile mulțumiri dela consătenii mei Dumbrăeni și dela subscrisul.

Indeosebi preastimata și gentila dna Bogdan, prin opurile de diferit conținut instructiv, a deșteptat interesul de cetit la mic și mare, bărbați și femei, la toți cari știu ceti. *Vasile Popa*, maior în retragere.

Aviatorul francez Pegoud la București. Aviatorul francez Pegoud, care, după cum se știe, a stârnit admirația nu numai a parizienilor dar a lumii întregi, va abura în București Sâmbătă în 29 și Duminecă în 30 crt.

Sirolin
„Roche“
Recomandat de medici în toate
îmbolnăvirile Organelor de respirație
In morburi de plămâni,
Cataruri bronchiali,
Tusă convulsivă,
Scrofuloasă copiilor.
Se află în toate Apotecile
cu 4 Coroane sticla.

Partea Literară.

Vizitație canonică în Maramurăș.

27 Iunie — 24 Iulie 1913.

(Continuare).

Numărul locuitorilor.

Numărul locuitorilor după statistica oficioasă din 1910 era: 2081. Din aceștia duși în alte țări 10. Români 1605, gr.-cat. 1612, dintre cari 7 s'au mărturisit de Maghiari, cari sunt 26. Satul ar fi, abstrăgând pe Evrei, curat românesc. Sunt și 19 rom.-cat. Izraeliți Evrei sunt 450, cari se mărturisesc toți nemți (?). Ungurește știau vorbi 49, iar a scrie și ceti 77. Dintre Români numai 20%. Sunt 20 membri ajutători la «Astra». Toți locuiau în 418 case toate de lemn. E interesant deci, că 450 Evrei reprezintă în ochii administrației mai mult decât 1605 Români. Până când oare?

După conscrierea preotului din 21 Aprilie 1913 sunt 1614 suflete creștine gr.-cat. în 326 case. Câțiva nu vor fi Români. Luând 7 ca în 1910 sporul Românilor de atunci ar fi numai 2. Slabă perspectivă pentru viitor bare-mi, că vechile familii Mariș și Deac — mai ales prima — se disting câte cu 8—10 membri de familie. Așa Vas. Mariș Ilieș 8, Nic. Deac 1. Grigore 9, Vas. Mariș Preut 9, G. Mariș I. Lazar 8, D. Mariș Nașcu 9. D. Mariș Gen. 8, Teodor Mariș 9, Vas. Deac 10, Vas. Mariș diacu 10. etc. Mai au în forma aceasta câteva din familiile Tomoiagă, Bizeu, Pop, Bufta. Ceialalți mai toți vaccilează între 2—5 membri de familie.

Familii mai răspândite în Cuhea sunt: Mariș cu diploma din 1444. Numele îl explică dl Dr. Ion Mihályi: «Maruș=Mareș=Mariș, Maroș=Magnus, numirea română formată după sfântul Magnus (28 April) ad normam: Verdeș, Gerheș, Oopriș, Draguș, etc.» (Diplome pag. 327. Numai că Români nu vor fi cinstit pe sfântul Magnus. E apoi Bufta (1471), Bizeu (1456), Stanca (1609), Deac. Nobilii numiți Deac literat=diakon (Mihályi p. 509) și Bufta stăpânesc și azi în Cuhea, Dragomirești și jur. Familia Șimon (1745) are mai puțini reprezentanți. Ocură apoi nume ca Gyerheș, Man, Vlad, Pop, Dricar, Mihalca, Dunca, Szaplanczay, Todoroviciu, Plahod, Timiș, Rus, Coman, Dolha, Ţelmon, Chindriș, Gocs, Darvai, Căldurar, Dancuș, Dricar, Lihet, Hozsda etc.

Toți Români din Cuhea în număr de 1614 posed circa 3800 jughere catastrale din hotarul de 4143 jughere. Evreii majoritatea sunt săraci și de abia au 300 jughere. Afară de acestea Cuhenii au posesiuni și în comunele din jur: Dragomirești, Seliște, Rozalia, Jeud, Vișeu de jos, Bocicoel și sunt composesori în mare parte la Dragomirești, unde, pe lângă dreptul de pădure, au multe locuri de fâneațe. În urma acestora Cuhenii țin multe vite, oi. Iarna merg la lucru de păduri, cum li zic în «buțiu». Sunt în stare bunișoară materială și Cuhea e una din acele puține comune maramurășene, în care Evreii au ocupat puțin teritor. Și totuș sunt Indesați în administrație, reprezentanța comunală în majoritate.

Preoții.

Români sunt conduși de preotul Arthur Anderco, care singur din întreg Maramurășul și-a înscris și pe dna Alexandrina membră ordinară a Astrei. Abonează «Ro-

mânul», «Poporul român», dintre cari primul abia l'am observat încă în 3 locuri. — În alte vre-o 2—3 locuri «Gazeta Transilvaniei», numai ceva mai mult «Unirea» abonată pe banii bisericii. — Preasfinția Sa îndeamnă și aici ca și în alte multe locuri să se aboneze «Unirea» și «Cultura creștină» sau și aceste, după ce a observat, că preoții n'au nici foaia semi-oficioasă a provinciei metropolitane.

Înaintași ai preotului actual au fost la 1517 Lazarus presbiter de Konyha. În 1744—1769 Maroș Ionaș și fiul lui popa Demetriu. 1797—1815 Nistor Deac, 1816—1820 Grigoriu Roșca preot în Rozavlea, adm. în Cuhea. 1820—1876 Filip Mihalca, 1876—1890 Vasiliu Mihalca, 1891—1892 a administrat parohia Alex. Gyenge paroh-protopop în Dragomirești. Dela 1892—1899 Mihail Rednic, 1899—1900 a administrat parohia Grigoriu Balint preot în Bocicoel. Dela 1900—1906 Petru Salca, apoi Emil Bran, preot în Dragomirești. Dela 1 Nov. 1907—2 Faur 1908 Gavril Dunca, iar din 12 Iulie 1908 Arthur Anderco. (Tit Bud: Date istorice pag. 40). Durere, că afară de puținele nume n'a rămas altceva. Acum s'a zidit o bună și corespunzătoare școală de lemn.

II. Protopopiatul Izei.

Cu Cuhea părăsim și protopopiatul Jeudului începându-se în Șaieu cel al Izei. Acest protopopiat a existat după cum arată arhivul ep. de Ungvár, deja la anul 1747. Îndată după alipirea Maramurășului la Muncaciuc deci. A fost administrat însă prin protopopii Vișeuului, adică a «Ierașului de sus». Din 1778 are protopopi de sine stătători.

În 1778 s'au ținut de acest protopopiat parohiile: Săcel, Seliște, două beneficii, Dragomirești, Bocicoel, Cuhea, Iod, Șaieu, Poieni, Botiza, Glod, Slătioara și Strimtura. Din unele din aceste s'a format la 1862 protopopiatul Jeudului.

Dintre protopopi, vrednic de amintire e Vasiliu Caracioni (Crăciun) delă 1853—1880. Născut în 1820, ordinar în 1845. A fost asesor al consistorului din Gherla și al celui subaltern din Maramurăș (?) Cum spune Tit Bud (Date istorice p. 11) «Bas. Caracioni a fost un bărbat zelos, naționalist infocat. Ca membru al congregațiunii comitatenză cu vicarul Mihail Pavel în ședințele publice a apărat interesele poporului și a bisericilor. — A conlucrat mult pentru înaintarea învățământului școlar. — A fost membru în comitetul Asociațiunii pentru cultura poporului român din Maramurăș, și ca atare a zelat pentru susținerea preparandiei române din Siget. Cu vicarul Mihail Pavel, cu profesorul de preparandie I. Bușiția, cu preotul Botizan și cu preoții din vicariat a făcut adeseori petreceri române în preparandia română din Siget. La o atare petrecere ca teolog am luat și eu parte, zice părintele Bud. S'a jucat «Așpanca», «Bătuta», «Învărtita» și alte jocuri naționale».

Unde sunt azi petrecerile românești? Unde vicarul Pavel și Crăciunii? Ce schimbare a vremilor!

Azi și încă delă 1900 funcționează ca protopop al Izei Ioan Iváskó, paroh în Rozalia. În această calitate supraveghează afacerile bis. ale parohiilor: Șaieu, Poeni, Botiza, Rozavlea, Strimtura, Glod, Slătioara și Năsești. Pornind delă Cehea întrăm deci în un nou raion al activității sale.

(Va urma).

Dr. V. Moldovan.

Despre viața curată.

Indreptar pentru tinerii culți.

de

ANTONIU SZUSZAI.

Trad. de

EMIL TATAR.

(Continuare)

Eu încă îți dau sfatul, iubite cititor: învață dela furnică și dela Tamerlan. Tu vrei să raportezi învingere asupra ta, asupra aplicărilor tale păcătoase. Tu nu porți lupta pentru cucerirea împărățiilor pământești, ci pentru o împărăție frumoasă a cerurilor. Dacă în lupta aceasta ai căzut de trei ori, ori de zece ori, nu despera, ridică-te din noroiul păcatului și continuă lupta până nu ai câștigat învingerea cea mai mare și mai frumoasă din lume. În lupta aceasta nu e altă scăpare, decât — aut vincere, aut mori — sau învingi sau mori. Dacă nu-ți poți învinge trupul, păcatul triumfător te duce în iad. Ca să fi sigur de învingere încunjură ocaziunile păcatului. Păzește-ți ochii, urechile, limba și cu deosebire cugetele, încunjură ca pe satana pe acela, care te-a dus la păcat. Dar, totodată deprinde-ți voința. Detrage-ți unele plăceri iertate: nu bea beuturi spirtoase, chiar de loc, nu mânca uneori mâncarea plăcută, fă-ți plimbarea și pe timp urit. În forma aceasta și-se întărește voința și învingerea va fi cu atât mai ușoară.

De una te rog mai cu seamă, tocmai în interesul mântuirii tale: propune-ți ca după fiecare recădere la cel mult o săptămână te vei mărturisi. Nu-s profet, dar cutez a zice, că medicina din urmă, de sigur te va vindeca, Penința te curăță, dar totodată te păzește să mai recazi. Putere dumnezeiască este în mărturisire: tu ești de vină, dacă nu te folosești de ea.

Oamenii, ca să-și recâștige sănătatea, sunt gata să meargă și până la capetul lumii, în vre-un sanator, sau la vre-o scaldă. Și eu îți recomand sanatoriu, aceste sunt: exercițiile spirituale. O astfel de cură sufletească are efect sigur. Asemenea sunt și misiunile, mare bine sufletească își face acela, care i-a parte la astfel de misiuni.

S. mărturisire, e adevărat, că nu e jucărie de copii. Superbia omenească se vatămă adânc, prin umilire, prin recunoașterea și mărturisirea păcatului. Și operația doare și totuși oamenii se supun, fiindcă nădăjduiesc să-și recapete sănătatea pierdută. Pentru ce retragî dela operația sufletească, dacă în chipul acesta îți poți mântui sufletul și-ți poți recăpăta liniștea inimii?

32. Pânea vieții curate.

S'a întâmplat aproape de țârmurii stâncoși ai Norvegiei. O naie ce se sbătea în mijlocul unei furtuni îngrozitoare. Primejdia era cu atât mai mare, cu cât în jur erau stânci mari și fjaruri. Locuitorii de pe țârmure, au observat îndată pericolul, dar nime nu a cutezat să meargă cu luntea pe viforul turbat. Opt zile întregi au trecut, până a încetat furtuna. Oamenii dela țârmure au mers atunci cu luntrile la locul unde era naia. Naia s'a izbit de o stâncă și a fost zdrobită. Despre mântuirea oamenilor, nici vorbă nu mai era. Dar totuș,

pe înălțimile unei stânci au zărit un om. O mamă zăcea acolo, cu copilul său. Mama era moartă, copilul trăia încă. Era culcat la sinul maicii sale și sugea lacom, sângele ce curgea din rană.

După naufragiu, un val a aruncat pe mamă și pe copil pe o stâncă. Au scăpat astfel de înecat, dar acum era în primejdie de a muri de foame. Simțind mama, că i-se apropie sfârșitul, cu o bucată de stâncă și-a rănit sinul, ca astfel cu sângele său să-i lungească viața copilului, cu o zi două.

Iubirea e invențioasă, ea găsește și astfel de lucruri, cari altuia, nici în minte nu-i vin. Aceasta o vedem și la Isus Hristos, a cărui inimă așa a iubit, ca nici una înainte, sau după el. Iubirea l-a făcut de a părăsi înălțimile cerului, spre a se face om și fratele noastru. Iubirea l-a adus pe lemnul crucii. Omul ar crede, că maximul iubirii lui Hristos, ni-l arată răstignirea lui. Pe când Domnul Hristos ne-a iubit mai mult, încât a fost în stare să întemeieze sf. Euharistie. Prin aceasta de fapt s'au exhaustat iubirea lui Dumnezeu. Mai mult decât pe Sine, nici Dumnezeu nu ne-a putut da.

Iubirea, iubirea nemărginită dumnezeiască a inspirat acest sacrament. Această iubire a îndemnat pe Hristos, ca să se unească cu credincioșii săi în modul cel mai intim. A întemeiat deci sf. Euharistie, și astfel se unește în modul cel mai strâns cu credincioșii săi, în formă de mâncare și beutură. „Celce mănâncă trupul meu și bea sângele meu, trăiește întru mine și eu întru el”, și „celce mănâncă pâinea aceasta, trăiește în veci și eu îl voi scula pe el, în ziua cea de apoi”. Așa descrie Domnul Hristos, în cap 6 din evanghelia sf. Ioan, efectele „pâinii vieții”, ca și când ar zice: pentru tine mor. Primește trupul și sângele meu și trăiește și mori și tu pentru mine.

Dacă unul născut Fiul alui Dumnezeu s'a făcut om, e limpede, că aceasta e mare umilire. Cu cât mai mult s'a umilit Fiul lui Dumnezeu, cu atât mai sus s'a ridicat omul.

El a devenit fiul oamenilor, și fiii oamenilor devin fiii lui Dumnezeu. Nașterea aceasta divină se întâmplă prin botez, și prin el se varsă în om viața dumnezeiască. În omul botezat curge un curent divin, pe care îl numim grație sfințitoare.

Tot ce viază, sau trăiește, are lipsă de nutremânt: plantele, animalele, oamenii se nutresc, altcum mor de foame. Viața dumnezeiască însă, nu se poate nutri, cu nutremânt dur și material. Pentru susținerea vieții divine e de lipsă nutremânt dumnezeesc și acesta e sf. Euharistie.

(Va urma.)

Posta Administrațiunii.

Am primit și chităm abonamentul dela: *Kispulyon* pe 1913. *N. A. Someșudriheiu* pe 1913. — *Hamba* pe 1913. — *Furnica Făgăraș* pe 1913. — *Sântămărie* (p. Cet. de baltă) pe 1913. — *Unimăt* pe 1913. *G. M. Sarasău* pe 1913. — *V. I. Petroșeni* pe 1912 sem. al 2-lea. — *Someșveresmort* pe 1/5—31/12 1913, Vă rugăm a trimite și pe 1912 sem. 2-lea care e în restanță. — *Marosoroszfalu* pe 1908 sem. 2-lea și întreg an. 1909. Vă rugăm și pentru restanța

arilor celorlalți. — *Mineiu* pe 1913 sem. 2-lea. La Babța e achitat 1913 sem. 1-iu. dar în Mineiu nu. Binevoii a interveni la antecesor să-l achite, căci noi nu știm unde e strămutat. — *Temesforgács* pe 1913 sem. 2-lea. Antecesorul restează pe 15/10 1911—31/12 1912. Binevoii a ne informa unde s'a strămutat? — *Bardoș* pe 1914, căci pe 1913 s'a plătit nu în vară, ci în 17 Ianuarie a. c. — *G. I. Bpesta* pe 1913. — *Nagybarcsa* pe 1906 și din 1907 sem. 1-iu. — *G. P. Káp-Monostor* pe 1913 pătrarul ultim. — *Farkasaszó* pe 1/4—31/11 1913. — *Hodiș* pe 1913. — *Noul săsesc* pe 1913 sem. al 2-lea (fără 1'18 cor.). — *Silha* pe 1/3 1913—1/3 1914. *Fűzesmikola* pe 1913. Vă rugăm a ne informa, când a murit și și cine sunt erezii. În felul acesta ne merge tare bine... — *Kirva* pe timpul din 1/I 1894 până în 1/5 1897. Vă rugăm a continua, căci avem lipse mari. — *Brașov* pe Nov. — Dec. 1913. Nrii urgitați s'au trimis. — *Sajófelsőbes* pe 1913. — *Bistrița. Reuniunea de cet.* pe 1913 sem. 2-lea. Notăm, că abon. anual e 18 cor. — *Vicar. Simleu* pe 1914 sem. 1-iu. dela parohiile din tractul Crasnei și Vălcăului.

Proprietar, editor: Vasile Moldovan.

Redactor responsabil: Augustin Gruția.

Paturi de fer,

de aramă și jumătate aramă, paturi de copii, zițuri de căruță, sicrie de noapte, closete pentru odăi, spălător, stativ de haine, cuier, cluscă pentru șoareci și cloțani, matrațe pe coarde și sârmă de oțel, așezate pe rame de lemn și fer, perdele și cadre de aramă, țesături de drot, paravane pentru cuptoare, ținătoare de cărbuni și lemne, vătrae, lopoți și alte unelte pentru focărit, dimpreună cu stativ, pat-canape de fer contractabile, dimpreună cu saltea de sârmă, divanuri șcl. Aranjamente de hotel, spitale, restaurante, de grădini șcl. liferează în prețul cel mai moderat

Garai Károly

pregătitor de mobile de fer și aramă în A R A D.

(66) 1—52

PICURII DE STOMAC

ai lui BRÁDY

mai înainte „Picurii de Mariacell”

s'au dovedit de 30 ani încoace de un medicament neapărat trebuincos în fiecare casă. Picurii aceștia au un efect neasămănat de bun la perturbațiunile mistuirei de orice specie la amețeli, arsuri de stomac, constipație, dureri de cap și destomac, greață, insomnie, colica, anemie (lipsa de sânge), gălbineala șcl.

Se pot căpăta în fiecare apotecă. O sticlă costă 1'60 cor., mică — 90 fil., 6 sticle 5'40 cor., 3 sticle mari 4'80 cor., ce se trimit franco, dacă prețul lor se anticipă la

Apoteca lui C. BRÁDY la „König von Ungarn” în Viena, I. Fleischmarkt 2 Depot 5.

Să se aibă grijă la marca cu tipul Maicei dela Mariacell, împachetarea în carton roz și iscălitura de pe tipul clișeului de aci.

(6) 23—25

Onorate domnule!

Cunoscând multele lipsuri ale publicului românesc din provincie, am deschis în Budapesta un

Birou de informații și agentură românească.

Dau orice informații în orice cauză ce se ține de Budapesta. Esoperez rezolvarea grabnică a diferitelor rugări făcute către oricare ministru, Curie ori alt oficiu. În cauze de licențe, de căsătorie și alte drepturi esoperez rezolvare în cel mai scurt timp posibil.

Prin mine se pot comanda pe credit în rate de 5—6 ani cu prețuri efitine oricare sistem de motoare de benzină, ori de oloiu brut ori de gaz. Tot felul de mașini de trăierat, tot felul de mori cu petri fine și motoare trainice, tot felul de automobile, pompe și ferestreie și alte recvizite economice. Toate aceste vor fi garantate pe mai multă vreme și vor fi cumpărate dela cele mai vestite fabrici, — deci din mână primă, — și nu dela agenturi jidovești. Zilnic primesc plângeri dela țărani români, cari cumpărând mașini dela agenți, au fost înșelați, căci neștiind țărani români ungurește, au iscălit contracte a căror conținut nu l-au cunoscut. Planul meu este ca să-i scutesc pe ai noștri de șarlataniile jido-

vilor și să-i scap de procese. — Il stătuieste deci pe fieștecare român doritor să-și cumpere ceva să-mi scrie ca să merg eu la dânsul ori să vină dânsul la mine să ne înțelegem, — iară de agenți jidovi să se teamă ca de foc și să-i scoată afară din casele sale.

Esoperez dela băncile mari din Budapesta împrumuturi pe amortizare de 20—50 ani cu procente mici și mijlocesc vânzări și cumpărări de moșii și păduri mari.

Cumpăr grâu, cucuruz, ovăs, boi, oi și porci. Tot felul de poame și legume, — cu un cuvânt tot ce are Românul de vânzare.

Caut agenți români pentru părțile locuite de români.

Pentru serviciul meu îmi plățiți o taxă după invoială. Cu stimă:

L. Olariu

Budapest.

II. Margit Körut 11 1/2 2.

In Buda lângă podul Marghithid

(34) 25—25

Se află de vânzare la *Librăria Seminarială din Blaj*

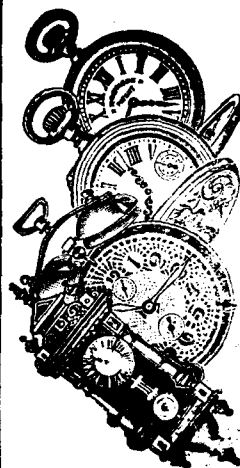
Icoana dlui I. HRISTOS și a Preacuratei MARIA

Amândouă fac 4.30 cor. fco. Mărimea icoanelor ⁴⁸/₇₀ cm.

3—12

8 zile de probă

trimit la ori și cinc în schimb, sau pe bani, pe lângă rambursă:

Ceas American de Nichel K 2 80
» Patent Cap de cal K 3—
» Goldin-American K 3 50
» Cap de cal-Drumferat K 4—
» Duplu-Cap de cal K 4 50
» Neteș-de Oraș K 5—
» Cop. dupl. Imit. argint K 6—
» De aur de 14 carate K 18—
» Original-Omega K 20—
» Wecker-Concurent, obdus cu Nichel 20 cm. înalt K 2—
» W. cu marca Junghans K 3—
» » Radium K 4—
» » » cu 2 sonării K 5—
» » » cu 4 » K 6—
» » » cu muzică K 8—
Orologiu-Pendul de 75 cm K 8—
» » » cu baterie K 10—
» » » cu muzică și baterie K 14—
» » » Rötund cu Sonărie K 6—

— Garanție în scris pe 3 ani. —
Spedare pe lângă rambursă.

MAX BÖHNEL

Wien. IV. Margarethenstrasse 27/671.

Prețcurant original de fabrică, gratis.

Se află de vânzare.

Portretul Escelenției Sale **Dr. Y. Mihályi** arhiep. și metropolit de Alba-Iulia și Făgăraș, — în mărime 32/48 cm. costă fco. — 1.10 cor.

Esecuție foarte frumoasă.

Se află de vânzare la *Librăria Seminarială*.

Institut de asigurare ardelean

„Transsylvania“

SIBIU

Strada Cisnădiei 1—5.

Edificiile proprii.

recomandă

Asigurări împotriva focului

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile etc. în condiții avantajoase și cu premii ieftine.

Asigurări pe viață

(pentru proști și învățatori confesionali români gr.-cat. avantajii deosebite) pe cazul morții cu termen fix, cu plătire simplă sau dublă a capitalului, asigurări de penziune și de participare la câștig, asig. de zestre și asig. populare pe spese de înmormântare. Mai departe contra accidentelor, infracției (furt prin spargere) asig. p. pagube la apaducte.

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea anului 1912 K. 5,456,645.67
Capitale asigurate pe viață achitate „ 5,458,689.48
Starea asiguratilor cu sfârșitul anului 1912 } foc „ 183.667,241.—
} viață „ 11.740,710.—

Fonduri de întemeiere și de rezervă . . . cor. 2.603,400.—

Prospete și informații se dau gratuit în birourile Direcțiunii și la toți agenții.

Persoane versate în achiziții cu cercuri bune de cunoștință se primesc în condiții favorabile în serviciul institutului.

(18) 96—7

La expozițiunea milenară din Budapesta dela 1896 premiat cu medalia cea mare.

Turnătorie de clopot și fabrica de scaune de fier pentru clopote a lui

Antoniou Novotny

în Timișoara-Fabric

43 24—52

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, pe cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioasă, pe lângă garanție pe mai mulți ani, provăzute cu ajusturi de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în ori ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o latură prin aceea ce sunt mântuite de crepare. — Cu deosebire recomand

elopotele găurite

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri după figura S și pentru aceea au ton mai intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă, decât cele de sistem vechiu, așa că un clopot patent de 327 kg. este egal în tonul unui clopot de 461 gk. făcut după sistemul vechiu. Mai departe se recomandă spre facerea scaunelor de fier bătut, de sine stătătoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustarea de fier bătut — ca și spre turnarea de teacă de metal.

Prețcuranturi ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco.